

De rechtvaardiging

Schriftlezing: Gen. 15: 1-6 en 2 Kor. 5: 19-21

Belijdenisgeschriften: HC Zondag 7, 23 en 31 NGB art. 22 en 23

Het belang van de rechtvaardiging:

Citaat: *'De rechtvaardiging is het hart van het christelijk geloof en de bron van alle ware troost en heiligmaking. Wie in dit leerstuk dwaalt, dwaalt tot zijn eeuwig verderf. Niet voor niets probeert de duivel voortdurend de waarheid van de rechtvaardiging te ontkennen, te verdonkeren of te verdraaien'*

De betekenis van de rechtvaardiging:

A. De Schrift leert ons dat er twee vormen van rechtvaardigheid voor God zijn. Namelijk volgens de wet (Rom. 10: 5) of volgens het Evangelie. (Rom. 3: 21-22 en 10: 6) Omdat onze beste werken zelfs met zonde besmet zijn is het na de zondeval onmogelijk om via de werken der wet rechtvaardig voor God te worden. De twee vormen van rechtvaardigheid worden in een adem genoemd in Fil. 3: 9 *'Niet hebbende mijn rechtvaardigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is door het geloof.'*

B. Rechtvaardigen is een juridische term. De grondbetekenis van het woord is 'vrijspreken' dat staat tegenover 'veroordelen' of 'verdoemen'. God rechtvaardigt wanneer Hij als Rechter mensen vrijspreek, terwijl Hij hen ook zou kunnen veroordelen.' Rom. 8: 33-34 *'Wie zal beschuldig inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? Gods is het Die rechtvaardig maakt, wie is het die verdoemt.'*

C. Citaat: *'Rechtvaardigen is een daad van God, Die als de rechtvaardige Rechter uit genade aan de uitverkorenen de gerechtigheid van Christus als hun Borg toerekent. De uitverkorenen nemen die gerechtigheid aan door het geloof. God spreekt hen vervolgens vrij van schuld en straf, en verklaart dat zij erfgenamen van het eeuwige leven zijn.'*

Als Brakel de rechtvaardiging een daad van genade noemt, bedoeld hij de rechtvaardiging vanuit de mens gezien. Wanneer hij echter de rechtvaardiging vanuit God beziet, een zaak van recht. God rechtvaardigt een zondaar niet als een barmhartige Vader maar als Rechter, die voldoening voor de schuld gevonden heeft in Christus' Borgwerk. Door de lijdelijke gehoorzaamheid van Christus wordt de zondaar ontslagen van de straf, door de dadelijke gehoorzaamheid ontvangt hij het recht op het eeuwige leven. Christus arbeid is dus de verdienende oorzaak van de rechtvaardiging.

D. *'Binnen het genadeverbond heeft ieder goddelijke Persoon zijn eigen taak wat de rechtvaardiging betreft. Zodoende kan de rechtvaardiging in de Bijbel zowel aan de drie-enige God als aan een van de drie Personen worden toegeschreven.'* (H 34.8)

E. 2 Kor. 5: 21 *'Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.'* Zoals Christus 'zonde' is geworden voor de gelovigen, zo zijn zij in Hem 'rechtvaardigheid'. Er is dus sprake van ruiling of verwisseling. 1 Kor. 1: 30 *'Uit hem zijt gij in Christus Jezus Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing.'*

F. Er moet verschil gemaakt worden tussen zaakgerechtigheid (Ps. 7: 9) en persoonsgerechtigheid (2 Kor. 5: 21).

Het middel waardoor we gerechtvaardigd worden is het geloof:

A. In Gods wijsheid en goedheid heeft God bepaald dat Hij degenen voor wie Christus alles volbracht heeft, de door Christus verworven zegeningen schenkt in de weg van geloof en bekering. Rom. 3: 28 *'Wij besluiten dan dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt.'*

B. *'Het is de aard van het ware geloof om Zich aan Christus toe te vertrouwen om zo door Hem gerechtvaardigd te worden. Het geloof doet dat op grond van de aanbidding en de beloften in het Evangelie. (...) Als het geloof (1) de gerechtigheid van Christus aangenomen heeft (2) keert zij met deze ontvangen en aangenomen gerechtigheid tot God en houdt Hem deze voor om daardoor gerechtvaardigd te worden. (3) Tegelijk wendt de gelovige zicht tot de beloften die gedaan zijn aan degenen die Christus en Zijn gerechtigheid aannemen, beloften namelijk die zeggen dat hij nu vergeving van zonden en eeuwig leven heeft. (4) De gelovige houdt deze en dergelijke beloften de Heere voor en pleit daarop. (5) Hij beschouwt die als Gods stem tot hem en eigent zich die beloften tot als aan hem persoonlijk gedaan. (6) Deze beloften spreken hem vrij van schuld en straf en verklaren dat hij een erfgenaam van het eeuwige leven is. Zoals de Heilige Geest het geloof gewerkt heeft, zo drukt Hij ook de waarheid van de beloften met kracht in de ziel. De zondaar kan nu niet anders dan deze geloven; hij luister daarin de stem van God, Die hem rechtvaardigt.'* Vgl. Toepassing (b) 'geloven in Christus'. Zie ook kopie 'Een persoonlijk verbond' van Thomas Boston.

C. *'De rechtvaardiging is de rechterlijke uitspraak van God die niet slecht eenmaal geschiedt, op het moment dat de zondaar voor het eerst gelooft, maar God herhaalt deze telkens, wanneer de mens door het geloof Christus en Zijn gerechtigheid omhelst.'* Een ware gelovige is met God verzoend, dat wil zeggen door het geloof in Christus rechtvaardig voor God. (Dit noemt Brakel ook wel de verzoening) Op grond van deze staat rechtvaardigt God de zondaar eens en wil Hij dit ook dagelijks, na opnieuw gedane zonden herhalen. Met deze rechtvaardiging doelt Brakel op de rechterlijke uitspraak dat de zondaar werkelijk in Christus voor God rechtvaardig is en daarom deelt in de vergeving en de zaligheid. Brakels onderscheiding tussen verzoening en rechtvaardiging maakt het niet altijd even duidelijk. Duidelijker is om te spreken over eenmaal gerechtvaardigd te zijn en dagelijks gerechtvaardigd te worden. (Vgl. HC Zondag 23) Over dit laatste zegt Brakel: *'Het is een buitengewoon rijke ervaring om telkens opnieuw in het Woord en door de Geest Gods de stem te horen, die ons vrijspreekt en dat temeer, omdat we elke dag zonden doen.'* Vgl. HC. vr. en antw. 84a *'Hoe wordt het hemelrijk door de prediking des Heiligen Evangelies ontsloten? Alzo als, volgens het bevel van Christus, aan de gelovigen allen en een iegelijk, verkondigd en openlijk betuigd wordt dat hun, zo dikwijls als zij de beloften van het Evangelie met een waar geloof aannemen, waarachtiglijk al hun zonden van God, om der verdienste van Christus wil, vergeven zijn.'*

D. Het geloof is geen werk of deugd, maar enkel Gods gave. Rom 4: 4 en 5 *'Nu degene, die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld. Doch degene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.'* Vgl. NGB art. 22 *'Wij geloven dat, om ware kennis deze verborgenheid te bekomen, de Heilige Geest in onze harten ontsteekt een oprecht geloof, hetwelk Jezus Christus met al Zijn verdiensten omhelst, Hem eigen maakt en niets anders meer buiten Hem zoekt. (...) Jezus Christus, ons toerekendende al Zijn verdiensten en zoveel heilige werken, die Hij voor ons in onze plaats heeft gedaan, is onze rechtvaardigheid; en het geloof is een instrument dat ons met Hem in de gemeenschap van als Zijn goederen houdt, dewelke de onze geworden zijnde ons meer dan genoegzaam zijn tot onze vrijspreking van onze zonden.'*

E. Als God de goede werken 'beloont' doet Hij dat niet uit verdienste maar uit genade. In het doen van goede werken blijft wel de waarheid van het geloof. Daar doelt de apostel Jacobus op in zijn zendbrief. Hij zegt dat het geloof zonder de werken is dood en dat het geloof uit de werken getoond moet worden. Brakel: *'God verkwikt de Zijnen op hun werken, niet om hun werken. Het is rechtvaardig dat Hij dit doet, omdat Hij beloofd had dit te zullen doen, En het houden van beloften is een vorm van rechtvaardigheid.'* Vgl. HC zondag 24.

F. Iedere gelovige kan verzekerd zijn van zijn rechtvaardiging. Niet door een buitengewone ervaring, maar door de Heilige Geest die de gelovigen ontvangen hebben, Die door Gods Woord Gods kinderen kan verzekeren van de dingen die hun van God geschonken zijn. (1 Kor. 2: 12) Niet ieder gelovige heeft de zekerheid van het rechtvaardig voor God zijn, hij moet wel staan naar zekerheid. *'Zekerheid verwekt in de mens liefde tot God, en een krachtige begeerte om heilig te leven.'*